

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Eximii Dei Servi Alberti De Altissimis, Canonici Regularis Congregationis Lateranensis

Saracini, Paolo Emilio

Augustæ Vindelicorum

Cap. VI. Religiosum Alberti Tirocinium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37282

do Lateranensium Canonicorum vexillo stipendia meritum aggregarunt; nec enim multum temporis intercessit, cum per ejusdem Abbatis manus in Collegium Canonicorum S. Bartholomæi Vicentiæ decimo octavo Calendas Octobris Anno reparatæ nostræ Salutis M.D.LXVII. fuit cooptatus, nomine *Antonii Mariae*, quod habebat in sæculo, in *Alberti* secundum nostræ Congregationis leges commutato, at tamen non idcirco mores mutavit, sed potius in dies eosdem mirabiliter perfecit, uti porrò prosequemur.

CAPUT VI.

Religiosum Alberti Tirocinium.

Albertus Candidatorum Christi militum insertus numero, ante omnia arctè, magnaque animi promptitudiue virgam obedientiæ amplexus est, ut, quoad vixit, nunquam attenderit, cuius ipsa manibus torqueretur, num talis virtute, ac meritis ornatus esset, vel adhibitâ discretionem eandem tractaret, amore JE-

SU Christi omnem illius ictum, quantumvis voluntarium ac gravem perferens, non solum absque illius causæ investigatione, sed etiam absque ulla, ullius vel minimi signi doloris alicuius demonstratione, id quod non immerito inter nostræ humanitatis mirabilia censeri debet, quippe quæ magis præesse, quàm aliis subesse desiderat.

In eo dein suam collocavit operam, ut animam suam redderet candidam, non quidem eo rore, qui pannos nivis instat facit albos, sed eo, qui animam immortalem in Divino conspectu efficit splendidi simam, hoc est, sudore, lacrymis, ac cruore. Et quoniam nihil non rarum fuit atq; mirabile corruptis hisce nostris temporibus, quibus homines addicti mundo dicunt, Sanctorum tempora jam evanuisse, aliquam saltem eius adumbrare partem studebo, ut cum DEUS in suo Servo glorificatus fuerit, possit hōe, quisquis ipsum imitari velle, inductus exemplo animari ad calcandos, sub grandi fasce myrrhæ, tribulos, ac spinas, suum ut Dominum in

Cal.

Calvariæ montem sequatur, & propriam
ibidem carnem cruci affigat.

Suscepit itaque Habitum, quemadmo-
dum memoravimus, in ætate satis matu-
ra contra usum ordinarium Congrega-
tionis Lateranensis, cui ab experienciâ
ætas tenerior, utpote facilior ad perdiscen-
dos ritus, & consuetudines Regulares, &
perverfis hujus sæculi moribus adhuc mi-
nùs imbuta magis arridet. Atqui verò
eius in Tirocinio collegæ, ætate ipso ju-
niores, atque adeò ad hilaritatem pronio-
res flocci suo more bonitatem & simpli-
citem Alberti pendentibus diebùs, rela-
xandis animis, corporibusque destinatis,
per jocum, aninivique causâ eundem tra-
duxerunt; quibus tamen ipse non tantum
non indignabatur, sed potius ejusmodi,
jocos & ludibria ceu singulares favores
coelitus submissos excipiebat, haud aliter,
quàm si à Divina Providentia admonere-
tur, supra humilitatem suique ipsius con-
temptum, primum spiritualis ædificii sui
lapidem ponendum esse.

Itaque tam abjectè, summissèque de

C s

se

se sensit, ut non solum nulla ipsi molestia crearetur, quod ab illis juvenibus sua simplicitas derideretur, quin potius non sine interno mentis jubilo tum his, tum aliis perlibenter ansam præbuisset, quatenus pro stulto haberetur, ut in DEI conspectu sapiens evaderet. Verum dubitans ipse ne ab inimico sub hoc obtentu, veluti suorum uno laqueorum, oculis invisibili deciperetur, utpote nondum bene ejus adhuc dolos expertus, his in initiis admodum cautus incessit nulli parcens industria, ut supra hoc humilitatis fundamentum ædificium erigeret, superba Nembroti turre longè eminentius, hoc pacto cœlum impugnaturus, & expugnaturus. Atque hunc in finem instar prudentis architecti, ut fabrica ad amissim ascenderet, ita ut nec in unam, nec in alteram partem magis inclinaret, omnèque ruinæ, antequam ad finem esset perducta, periculum amoveretur, discretionis lineam ab imo fundamento in cœlum usque deduxit, juxta cuius deinde normam mirabiliter illam in altum evexit, pretiosos in eadem

virtutum lapides cœlestis artificis ope locando, quatenus ad tantam sublimitatem perveniret.

Sed si ad Alberti vittutes referendas me accingo, à quibus exordiar? quas enarrem, & quas prætermittam? Si ex, è quibus scalam sibi formaverat, per quam è terra [ut piè credendum] super sidera conscendit, tanto sunt in numero, sunt planè innumerabiles, suntque tales, ut earundem quælibet hominem efficiat beatum, dummodo posita ad aratrum manu, non amplius respiciat retrò. Referam itaque, sed illud tantum, quod è testibus oculatis, omnique fide dignissimis intellexi: quod ipsemet ego vidi; & quod ex ore ipso humilis *Altissimi* DEL Famuli percepi. Et quoniam inter omnia primum, quod homo sibi proponere debet, ut laborum suorum finem consequatur, est in bono constans, perpetuâque persistendi voluntas, ab hac initium ducam.

Probè ipsi, & indubiè experienciâ docto perspectum erat, mentem humanam suapte naturâ mobilitati subjectam esse,

&

& instar mollis ceræ quaslibet in se figuratur, amp
ras recipere hoc tamen ordine miserando, quòd primæ deleantur à secundis, ista E
do, quòd primæ deleantur à secundis, ista E
à sequentibus, & sic deinceps aliæ ab aliis nec
quare volens ipse suam firmare mentem plurim
ut eos characteres, quos ipsi imprimer aliis
desideraverat, semper conservaret, suam & in
in cellam, in quam pridem mundum unum li, te
versum concluderat, se se abdidit, ne jam unan
in hoc, jam in alio loco circumvagans va cont
cillaret, illamque animi perderet attentio ret, r
nem ac quietem, quam tenaciter acquire ratic
re concupiscebatur, eam enim semel per ev lium
gationem amissam, non amplius nisi multa exer
cum labore ac dolore recuperari potest tato
quemadmodum ipsemet suo periculo ad ner
huc in sæculo constitutus expertus fuerat poss
domo paternam egredi subinde coactus V
eius enim etsi postea compos denuo fieret mul
indoluit nihilominus, quòd illius fructum mul
plurimum augere potuisset, si domo non qui
exivisset: & certè magno ipsi labore con par
stitit eum in statum se se remittere, in qu Ap
jam antea fuerat: nimirum uti tempus que
quod præterit, non amplius retrogredi ut
tur

figuratur, sic bonum amissum recuperari non amplius potest.

Ergo in sua Albertus Cella manebat, nec inde egrediebatur, nisi vel ad templum, vel ad commune triclinium cum aliis vocatus, vel à Superiore exire iussus: & in hac se se exercens diligentiam mirabili, tempus omne divisit, ut nunc horam unam Religionis, & Ecclesie ritibus ac consuetudinibus perdiscendis impenderet, nunc aliam orationi, carnisque macerationi dicaret, aliam librorum spiritualium lectioni, diversisque aliis salutaribus exercitiis ac studiis addiceret, ut adeo tentator nullo eum tempore otiosum inveni-erit, quo ipsum commodè aggredi posset.

Verum cum arma inimici *offensiva* sint multiplicia, variaque; oportet ut etiam multa, variaque sint arma *defensiva* illius, qui ad ipsi fortiter occurrendum se præparat: arma novus Athleta præter illa ab Apostolo ad Corinthios indicata propria quoque sacrorum Claustrorum assumpsit, ut facilius bello sibi intra Claustrum in-

di-

dicto resisteret, ubi Sathanas etiam armis
perquam acuta, graviterque ferientia ad-
hibet, eaque vibrat arte majore, quam
alias faceret ad superandos illos, qui in sæ-
culo adhuc constituti secum congregiuntur.

In regularibus itaq; observantiis adeo
fuit assiduus, ut tempore matutino nun-
quam fuerit somnolentus, ad psallendum
autem, & orandum corpore verberibus
ac flagris probe excepto optimè disposi-
tus. In laboriosis, & abjectis exercitiis
semper animo hilaris omnium fuit prom-
ptissimus: siquidem semper ipse primus
fuit, non ut socios ad eadem invitaret,
sed proprios humeros supponeret, etiam
iis, quæ aliis erant assignata, ut vel alle-
viaret, vel omnino, aut saltem notabiliter
eorundem labores imminueret, ubi per-
sæpè omnium cum admiratione magnis
lignorum fascibus, litigantibus sociis, cui
nam incumberet, eos ad locum communi
foco deputatum portare, suos ipse hume-
ros subiicere visus est, hoc pacto eam li-
gerem, quâ ipsorum animi conturbari pote-
rant,

rant, averruncaturus: quemadmodum etiam in aliis magè laboriosis exercitiis, sed quæ singularis erant charitatis, utpote ad hospitalitatem & ad infirmos pertinentia, ac etiam commune Patrum obsequium concernentia, dum contentio oriebatur, promptè aliorum in se onera suscipit.

Obedientiæ non tantùm in ordinariis, sed etiam difficilioribus, vilioribusque Monasterii & Ecclesiæ rebus exercendæ summo flagrabat desiderio, atque ejusmodi mandata tanta promptitudine exequabatur, ut suos Superiores ad se magis probandum, & exercendum pellexerit, unde & ipsi labores & sudores multiplicabantur: aliis id admirantibus, exultabat ipse cæteris, meritis, potior apud DEUM, à quo vires & virtutem resistendi, omniâque perferendi accipiebat. Et tamen sibi vel nihil, vel admodum parùm præstare videbatur, quando animo volvebat, quòd suus Redemptor ex obedientia ipsos triginta tres annos gravissimos labores subiverit, eosque sub durissimi ligni graviore
ad-

adhuc iugo terminari, nec non eidem affigi tandem voluerit.

Albertus à natura proprium in iudicium haud parum propensus optimè cognoscebat, ab eodem irreparabile damnum suo tempore sibi creari posse, hinc extremè illud abhorruit: quare hunc ut defectum vinceret, & ab eo se quantocyù expediret, vi sibi generosè illatâ [non nescius, eum, qui proprias passiones, et inimicos internos superare negligit, victoriam ab externis nunquam reportaturum] voluit seipsum, ipsò statim Religiosæ vitæ initio assuefacere, ne quidquam, quantumcunque secretum, sanctum, ac licitum id esset, absque iudicio, & voluntate Magistri auspicaretur, ubi præter hoc singulare victoriæ de proprio iudicio obtenta lucrum omnem superbiæ tentationem declinabat, nec non periculo cuiusvis erroris committendi se eximebat: præsumptio namque pessimus Magister est illius, qui per se seipsum quidvis vult ad discere, & aggredi: hanc ascesin quia Albertus probè calluit, ea etiam feliciter ipsè

cess

cessit, quamdiu sub Magistro vixit, atque eius se voluntati submittendi occasionem habuit: verum solitariam amplexus vitam, nonnullam postea difficultatem in eadem passus est, non quidem ex suæ defectu voluntatis utpote semper immutata, sed quòd, cum ad solitudinem recurrendo omnem vitaturus occasionem scandalii, & offensæ aliorum animadverteret, proprio se iudicio nimium inhærere, ex ipsomet antidoto, amore proprii iudicii solitariæ vitæ innato, venenum sibi conficeret: quod ipsum dein iudicium Angelus ille Sathanæ fuit, à quo exercebatur: at incassum, nam quantumcunque vario sub schemate is se repræsentaret, optimè tamen eum agnoscebat, & ad primum statim conspectum in fugam agebat.

Tempore Recreationis nunquam suorum sociorum consortio se subducebat, immò potius eandem certâ quadam lætitiâ è suâ puritate conscientia promanante, veluti condimento aliquo perficiebat: atque hoc faciebat non tantum ad evitan-

D. dam

dam singularitatem, sed vel maximè, ne videretur durus, difficilis, & obstinatus qui sunt defectus, in quos solitarii facile impingunt, & difficulter iis se extricant, cum vitia non solitudine, sed resistentiæ vincantur: ne proin eos contristaret, se se cum ipsis exhilarabat: & quantumvis intra se doleret ob tempus illud, quod se amisisse existimabat, animo nihilominus exultabat, quod ad eiusmodi Relaxationis genus alioqui ineptus, aliis non nisi joco esset. Et certè quis risum cohibeat, si homo jam adultus ea videatur gratia ac lepore destitutus, qui in talibus congressibus desideratur, quo tamen juniores plerumque sunt præditi, suū ut cum similibus ludere ac joculari possint? At quū fieri potest, ut homo ad corporalia applicet animum, cui non nisi spiritualia sapiunt? & quomodo poterunt mundi oblectamenta illi placere, cui solū id cordi est, quod ad DEI cultum, & gloriam ordinatur?

* * *

CA.